

Özgöl İnternet Bağımlılığı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Özgöl İnternet Bağımlılığı Ölçeği. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28831>

Özet

Özgül İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Mehmet Dinç tarafından 2017 yılında bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir psikolojik ölçektir. Bu ölçeğin temel amacı, lise öğrencilerinde **özellik internet bağımlılığı** düzeylerini ve bu bağımlılıkla ilişkili davranışsal kalıpların ölçmektir. Ölçek, 7 maddeden oluşan bir öz bildirim aracı olup, 5'li Likert tipi bir derecelendirme formatına sahiptir. Yapılan güvenirlik analizlerinde, ölçeğin iç tutarlılığı oldukça yüksek bulunmuş ve **Cronbach Alfa** katsayısı 0.93 olarak rapor edilmiştir. Bu yüksek değer, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Ölçek, özellikle internet kullanımının bireyin hayatında önemli bozulmalara yol açtığı, kontrol edilemeyen bir meşguliyet durumunu değerlendirilmeyi hedefler. Geliştirme süreci İstanbul'daki lise öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçek, internet bağımlılığının çeşitli boyutlarını kapsayarak, gençlerin dijital alışkanlıklarının potansiyel olumsuz etkilerini belirlemede araştırmacılara ve uygulayıcılara değerli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Özgül İnternet Bağımlılığı, İnternet Bağımlılığı, Psikolojik Ölçek, Lise Öğrencileri, Güvenirlik, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Mehmet Dinç

Amaç

Özgül İnternet Bağımlılığı Ölçeği'nin temel amacı, lise öğrencilerinde spesifik internet bağımlılığı düzeylerini ve ilgili davranış kalıplarını ölçmektir. Bu ölçek, bireylerin internet kullanım alışkanlıklarının günlük yaşamlarına, sosyal ilişkilerine ve genel refahlarına olan olumsuz etkilerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle belirli internet aktivitelerine yönelik aşırı dükkünlük veya kontrol kaybı gibi bağımlılık belirtilerini hedef almaktadır.

Ölçek, ilk olarak Mehmet Dinç'in 2017 tarihli doktora tezinde, lise öğrencilerinde özgül internet bağımlılığının bağlanma stilleri ve mizaç özellikleri açısından incelenmesi bağlamında geliştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin geliştirildiği orijinal araştırmaların kapsamında oluşturulmakla birlikte, ölçeğin kendisi internet bağımlılığının psikometrik olarak değerlendirilmesi için başlıca bir araç olarak hizmet etmektedir.

Yapı

Bu ölçek tarafından ölçülen ana yapı, **özüml internet bağımlılığıdır**. Bu kavram, internet kullanmanın bireyin hayatında önemli bozulmalara yol açması, aşırı ve kontrol edilemeyen bir meşguliyet durumunu ifade eder. Özüml internet bağımlılığı, genel internet bağımlılığının ötesinde, belirli çevrimiçi aktivitelere (örneğin, oyun, sosyal medya, belirli web siteleri) yönelik kompulsif davranışlar ve bu davranışların yol açtığı olumsuz sonuçları kapsar.

Ölçek, bu bağımlılık durumunun bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenlerini yansıtan maddeler aracılığıyla, bireylerin internet kullanma karşılığında geliştirdikleri tolerans, yoksunluk, kontrol kaybı ve olumsuz sonuçlara rağmen kullanma devam etme gibi belirtileri de tanımlamayı amaçlar. Bu yapı, psikolojideki diğer davranışsal bağımlılıkların özellikleriyle benzerlikler taşımaktadır.

Geçerlik

Sayılan kaynaktan Özüml İnternet Bağımlılığı Ölçeği'nin geçerliliğine dair spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Bir psikometrik aracı geçerliliği, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü ifade eder ve bu, ölçek geliştirme sürecinin kritik bir aşamasıdır. Genellikle içerik geçerliliği, yapı geçerliliği (yakınsak ve zırsak geçerlik gibi) ve ölçüt geçerliliği gibi çeşitli türleri değerlendirilir.

Gelecekteki araştırmalar, bu ölçeğin geçerlik özelliklerini detaylı bir şekilde incelemeli ve ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu, benzer veya farklı yapılarla ilişkisini ve diğer ölçütlerle tutarlılığını ortaya koymalıdır. Bu tür çalışmalar, ölçeğin bilimsel kullanım için uygunluğunu ve genellenebilirliğini artıracaktır.

Güvenilirlik

Özüml İnternet Bağımlılığı Ölçeği'nin güvenilirliği, ölçeğin tutarlılık ve istikrarlılık özelliklerini göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alfa (Cronbach Alfa)** değeri ile değerlendirilmiştir ve 0.93 olarak rapor edilmiştir. Bu değer, psikometrik açıdan oldukça yüksek kabul edilir ve ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Yüksek Cronbach Alfa değeri, ölçek maddeleri arasındaki içsel tutarlılığın güçlü olduğunu ve ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini işaret etmektedir. Bu sonuç, araştırmacılar ve uygulayıcılar için ölçeğin güvenle kullanılabilirliği yönünde önemli bir kanıt sunmaktadır. Gelecekteki çalışmalar, test-tekrar test güvenilirliği gibi diğer güvenilirlik türlerini de inceleyerek ölçeğin zamana karşı istikrarını da değerlendirebilir.

Faktör Analizi

Sađlanan orijinal kaynakta Özgül İnternet Bağımlılığı Ölçeği'ne uygulanan faktör analizi hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Faktör analizi, psikolojik ölçeklerin geliştirilmesinde temel bir adımdır ve ölçenin altında yatan boyutlar veya faktörleri belirlemek için kullanılır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi yapısal bileşenleri temsil ettiğini ve ölçenin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu anlamak için kritik öneme sahiptir.

Faktör analizi sonuçları, ölçenin yapısal geçerliliğine dair önemli kanıtlar sunar ve maddelerin teorik beklentilerle uyumlu bir şekilde gruplanıp gruplanmadığını gösterir. Gelecekteki araştırmalar, bu ölçenin faktör yapısını açıklayıcı veya doğrulayıcı faktör analizi yöntemleriyle incelemesi, ölçenin psikometrik özelliklerinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunacaktır.

Ölçek

Test Türü: Geliştirme. Bu ölçek, Mehmet Dinç tarafından doktora tezi kapsamında yeni bir araç olarak geliştirilmiştir. Mevcut literatürdeki boşlukları doldurmak ve özgül internet bağımlılığına daha spesifik bir şekilde değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Biçim: Ölçek, toplam **7 maddeden** oluşmaktadır. Her bir madde, bireylerin internet kullanım alışkanlıkları ve bu alışkanlıkların yol açtığı potansiyel sorunlara ilişkin ifadeler içermektedir.

Mevcut Diller: Ölçek, Türkçe olarak geliştirilmiştir ve Türkçe konuşan popülasyonlar için tasarlanmıştır.

Popülasyon Grubu: Ölçek, özellikle **lise öğrencilerinin** internet bağımlılığı düzeylerini değerlendirmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu popülasyon, internet kullanımının yaygın olduğu ve bağımlılık riskinin yüksek olabileceği bir demografik grubu temsil etmektedir.

Yaş Grubu: Lise öğrencileri genellikle **14 ila 18 yaş** aralığındaki gençlerden oluşmaktadır. Ölçek, bu yaş grubunun bilişsel ve gelişimsel özelliklerine uygun olarak hazırlanmıştır.

Popülasyon Detayları: Ölçenin geliştirildiği doktora tezi, İstanbul'daki lise öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Bu, ölçenin bağlamda Türk kültürüne özgü bağlamda geçerli ve güvenilir olduğu anlamına gelmektedir.

Test Metodolojisi: Ölçek, **5'li Likert ölçeği** (Likert ölçeği) formatında bir öz bildirim aracıdır. Katılımcılar, her bir madde için "1 = bana hiç uygun değil" ile "5 = bana çok uygun" arasında belirli bir derecelendirme yapmaktadırlar. Bu derecelendirme, bireyin ilgili maddeye ne ölçüde katıldığını veya maddenin kendisini ne ölçüde tanımladığını yansıtmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Özgül İnternet Bağımlılığı Ölçeği Geliştirme, Lise Öğrencileri, Psikometri, Güvenirlik, Likert Tipi, Davranışsal Bağımlılık, İnternet Bağımlılığı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Saılanan kaynakta yazarın ORCID tanımlayıcıları belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: mehmetdinc@gmail.com

Yazışma Adresi: Saılanan kaynakta spesifik bir yazışma adresi belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Ölçek Yayıncılığı

Ölçeğin kullanımına ilişkin izinler veya herhangi bir ücrete tabi olup olmadığı hakkında kaynakta herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ölçeği kullanmayı düşünen araştırmacıların veya uygulayıcıların doğrudan sorumlu yazar Mehmet Dinç ile iletişime geçmeleri tavsiye edilir.

Ölçek, Mehmet Dinç'in doktora tezinin tamamlandığı yılı olan **2017** yılında geliştirilmiş ve kullanıma sunulmuştur.

Referanslar

Dinç, M. (2017). *Lise öğrencilerinde özgül internet bağımlılığına bağlılanma stilleri ve mizaç özellikleri açısından incelenmesi* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [ozgul-internet-bagimlilik-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/ozgul-internet-bagimlilik-olcegi-toad.pdf)

Özgül İnternet Bağımlılığı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

7 madde

Çevremdekilerin yanlış olarak nitelendirdikleri web sitelerine girerim.